

PODATEK VAT W BRANŻY TSL

Paweł Barnik, Konrad Bartuzel, Karolina Gierszewska
Piotr Kępisty, Tobiasz Olczak, Paweł Terpiłowski

2. WYDANIE

PODATEK VAT W BRANŻY TSL

Paweł Barnik, Konrad Bartuzel, Karolina Gierszewska
Piotr Kępisty, Tobiasz Olczak, Paweł Terpiłowski

Zamów książkę w księgarni internetowej

profinfo.pl
księgarnia internetowa

2.WYDANIE

Stan prawny na 1 stycznia 2020 r.

Wydawca
Grzegorz Jarecki

Redaktor prowadzący
Kinga Zajac

Opracowanie redakcyjne i łamanie
Violet Design Wioletta Kowalska

Projekt okładek serii
Wojtek Kwiecień-Janikowski, Przemek Dębowski

Poszczególne rozdziały opracowali:

Paweł Barnik, Piotr Kępiasty – część druga rozdział VII
Paweł Barnik, Paweł Terpiłowski – część druga rozdział V
Konrad Bartuzel – część pierwsza rozdziały I–VII
Karolina Gierszewska, Tobiasz Olczak – część druga rozdziały I, III, IX
Karolina Gierszewska, Paweł Terpiłowski – część druga rozdział VI
Piotr Kępiasty – część druga rozdziały IV, VIII
Paweł Terpiłowski – część druga rozdział II

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przystępujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

prawoLubni

SZANUJMY PRAWO I WŁASNOŚĆ
Więcej na www.legalnakultura.pl
POLSKA IZBA KSIĄŻKI

© Copyright by
Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2020

ISBN 978-83-8160-927-2
2. wydanie

Dział Praw Autorskich
01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33
tel. 22 535 82 19
e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl

www.wolterskluwer.pl
księgarnia internetowa www.profinfo.pl

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	13
---------------------	----

CZĘŚĆ PIERWSZA PRAWO

Rozdział I

Omówienie pojęć	19
1. Wstęp	19
2. Umowa przewozu	19
3. List przewozowy	20
4. Umowa spedycji	21
5. Podsumowanie	22

Rozdział II

Działalność z zakresu usług transportowych	23
1. Ustawa o transporcie drogowym	23
2. Zasady podejmowania i wykonywania transportu drogowego	24
3. Licencja dla spółki cywilnej	26
4. Zezwolenie na wykonywanie przewozu drogowego	27
5. Cofnięcie licencji	31
6. Wygaśnięcie zezwolenia i licencji	33
7. Inspekcja Transportu Drogowego	34
8. Katalog dokumentów wymaganych podczas kontroli	37
9. Kary pieniężne	39

Rozdział III

Dokumenty transportowe	41
1. Słowo wstępne	41
2. List przewozowy	41
3. Inne dokumenty przewozowe	42
4. Protokół o stanie przesyłki	42

Rozdział IV

Konwencja CMR	45
1. Wykonywanie przewozu na podstawie konwencji CMR	45

2. Zawarcie i wykonanie umowy przewozu	47
3. Odpowiedzialność przewoźnika	52
4. Reklamacje i roszczenia	54
5. Postanowienia dotyczące przewozu wykonywanego przez kolejnych przewoźników	56

Rozdział V

Zastosowanie reguł Incoterms 2010 w branży TSL	59
1. EXW (ang. <i>ex works</i> – z zakładu)	59
2. FCA (ang. <i>free carrier</i> – dostarczony do przewoźnika)	60
3. CPT (ang. <i>carriage paid to</i> – przewoźne opłacone do)	60
4. CIP (ang. <i>carriage and insurance paid to</i> – przewoźne i ubezpieczenie opłacone do)	60
5. DAT (ang. <i>delivered at terminal</i> – dostarczone do terminalu)	60
6. DAP (ang. <i>delivered at place</i> – dostarczone do miejsca)	61
7. DDP (ang. <i>delivered and duty paid</i> – dostarczone, cło opłacone)	61
8. FAS (ang. <i>free alongside ship</i> – dostarczony wzdłuż burty statku)	61
9. FOB (ang. <i>free on board</i> – dostarczony na statek)	61
10. CFR (ang. <i>cost and freight</i> – koszt i fracht)	62
11. CIF (ang. <i>cost insurance and freight</i> – koszt, ubezpieczenie i fracht)	62

Rozdział VI

Czas pracy kierowców	65
1. Uwagi ogólne	65
2. Czas pracy kierowców zatrudnionych na podstawie stosunku pracy	66
2.1. Systemy czasu pracy kierowcy	68
2.2. Obowiązkowe przerwy w czasie pracy kierowców	69
3. Praca w godzinach nadliczbowych	69
4. Czas pracy kierowców niepozostających w stosunku pracy	71
5. Czas pracy kierowców wykonujących przewozy regularne, których trasa nie przekracza 50 km	72

Rozdział VII

Zakres odpowiedzialności przewoźnika i spedytora	73
1. Zakres odpowiedzialności przewoźnika	73
2. Odpowiedzialność spedytora	76

CZĘŚĆ DRUGA

VAT

Rozdział I

Najważniejsze zagadnienia z zakresu czynności podlegających opodatkowaniu podatkiem VAT	81
1. Czynności opodatkowane podatkiem VAT	81
1.1. Dostawa towarów oraz świadczenie usług na terytorium Polski	83
1.2. Czynności wykonywane poza terytorium Polski	84
1.3. Czynności kompleksowe	85
2. Czynności wyłączone z opodatkowania	88
2.1. Czynności wyłączone z opodatkowania na mocy samej ustawy o VAT	88

2.1.1. Zbycie przedsiębiorstwa lub zorganizowanej części przedsiębiorstwa	88
2.1.2. Czynności, które nie mogą być przedmiotem prawnie skutecznej umowy	89
2.2. Czynności niepodlegające opodatkowaniu – brak uznania, że zachodzi sprzedaż	90
2.2.1. Kary umowne	91
2.2.2. Odszkodowania	93
2.2.3. Opłaty za przestój (postojowe)	96
2.2.4. Kradzież towaru	99
2.2.5. Opłaty za przetrzymanie kontenerów	100
2.2.6. Bezumowne korzystanie z magazynu	104
2.2.7. Skutki wyłączenia z opodatkowania	107
2.3. Czynności nieodpłatne	107
2.3.1. Nieodpłatne wydanie towarów	107
2.3.2. Nieodpłatne świadczenie usług	110

Rozdział II

Definicje	115
1. Istota definicji poszczególnych usług na gruncie rozliczeń VAT	115
2. Definicja usługi transportowej	118
3. Definicja usługi spedycyjnej	120
4. Kompleksowy charakter usług transportowych oraz spedycyjnych	122
5. Definicja usługi magazynowania	125
6. Definicja usługi przechowania	126
7. Definicja usługi składowania	127
8. Definicja usługi logistycznej	128
9. Definicja usługi kurierskiej	130

Rozdział III

Miejsce świadczenia usług	131
1. Wprowadzenie	131
2. Zasada ogólna	132
2.1. Definicja podatnika	133
2.2. Siedziba działalności gospodarczej	134
2.3. Stałe miejsce prowadzenia działalności gospodarczej	135
2.4. Usługi wykonywane na rzecz podmiotów niebędących podatnikami	138
3. Zasady szczególne	139
3.1. Usługi pośrednictwa	139
3.2. Usługi związane z nieruchomościami	140
3.3. Transport (w sytuacjach szczególnych – wyjątki od zasady)	143
3.3.1. Transport pasażerów	143
3.3.2. Szczególne przypadki związane z transportem towarów (polscy przedsiębiorcy – trasa poza UE)	143
3.3.3. Szczególne przypadki związane z transportem towarów (nabywca przedsiębiorca spoza UE – trasa po Polsce)	144
3.3.4. Szczególne przypadki związane z transportem towarów – transport na rzecz tzw. niepodatników	144
3.4. Usługi kulturalne, artystyczne, sportowe itp.	145

3.5. Usługi pomocnicze do usług transportowych oraz usługi wyceny majątku rzeczowego	146
3.6. Usługi restauracyjne i cateringowe	147
3.7. Krótkoterminowy najem środków transportu	148
3.8. Usługi telekomunikacyjne, elektroniczne i nadawcze	151
3.9. Usługi niematerialne świadczone na rzecz niepodatników spoza UE	152
3.10. Usługi turystyki	153
4. Eksport usług	153
5. Import usług	154
6. Studium przypadków – usługi transportu towarów	156
6.1. Transport towarów świadczony na rzecz podatnika	156
6.1.1. Usługi świadczone na rzecz podmiotu polskiego	156
6.1.2. Usługi świadczone na rzecz podmiotu z UE oraz spoza UE	159
6.2. Transport towarów świadczony na rzecz podmiotów niebędących podatnikami	162
6.2.1. Transport kołowy i kolejowy	163
6.2.2. Transport lotniczy oraz morski	165
7. Studium przypadków – usługi transportu osób	166
8. Studium przypadków – usługi spedycji	168
8.1. Usługi spedycji świadczone na rzecz podatnika	168
8.1.1. Usługi świadczone na rzecz podmiotu polskiego	169
8.1.2. Usługi świadczone na rzecz podmiotu z UE oraz spoza UE	169
8.2. Spedycja towarów świadczona na rzecz podmiotów niebędących podatnikami	171
9. Studium przypadków – usługi logistyczne	171
9.1. Usługi logistyczne świadczone na rzecz podatnika	171
9.1.1. Usługi świadczone na rzecz podmiotu polskiego	172
9.1.2. Usługi świadczone na rzecz podmiotu z UE oraz spoza UE	172
9.2. Usługi logistyczne świadczone na rzecz podmiotów niebędących podatnikami	173
10. Studium przypadków – usługi magazynowania	174
10.1. Usługi świadczone na rzecz podatnika	174
10.1.1. Usługi świadczone na rzecz podmiotu polskiego	174
10.1.2. Usługi świadczone na rzecz podmiotu z UE oraz spoza UE	175
10.2. Usługa magazynowania towarów świadczona na rzecz podmiotów niebędących podatnikami	181
11. Studium przypadków – usługi w portach morskich	181
11.1. Usługi w portach morskich świadczone na rzecz podatnika	181
11.1.1. Usługi świadczone na rzecz podmiotu polskiego	182
11.1.2. Usługi świadczone na rzecz podmiotu z UE oraz spoza UE	182
11.2. Usługi w portach morskich świadczone na rzecz podmiotów niebędących podatnikami	183
12. Studium przypadków – usługi świadczone przez agencje celne	184
12.1. Usługi świadczone na rzecz podmiotów niebędących podatnikami	185
12.2. Usługi świadczone na rzecz polskich przedsiębiorców	185
12.3. Usługi świadczone na rzecz podmiotów z UE oraz spoza UE	185

Rozdział IV

Obowiązek podatkowy	187
1. Pojęcie obowiązku podatkowego	187

2. Zasada ogólna	188
3. Przypadki szczególne (wprowadzenie)	192
4. Studium przypadków – usługi transportowe	195
5. Usługi spedycyjne	196
6. Usługi logistyczne	199
7. Usługi magazynowania	200
8. Usługi przechowania	203
9. Usługi składowania	204
10. Usługi w portach morskich (przeładunek, załadunek, badania, czyszczenie, holowanie itp.)	204
11. Refaktura kosztów powstałych przy usługach w branży TSL	205
12. Obowiązek podatkowy w imporcie usług	206

Rozdział V

Faktura w usługach branży TSL	209
1. Wprowadzenie	209
2. Regulacje prawne	210
2.1. Podatnicy zobowiązani do wystawiania faktur	210
2.2. Dane obowiązkowe faktury	215
2.3. Faktura zaliczkowa	226
2.4. Faktura dokumentująca świadczenia, których krajem opodatkowania jest inny kraj niż Polska (tzw. faktura NP)	227
2.5. Moment wystawienia faktury	229
2.6. Faktura korygująca	232
2.6.1. Obowiązek wystawienia i elementy	232
2.6.2. Ujęcie faktury korygującej	234
2.6.3. Zbiorcze faktury korygujące	237
2.7. Nota korygująca	239
2.8. Faktura wewnętrzna	240
2.9. Duplikat faktury	240
2.10. Sposób zabezpieczenia faktur (tradycyjnych i elektronicznych)	241
2.11. Faktura elektroniczna	244
2.12. Faktury wystawiane w imieniu i na rzecz przewoźników (sprzedaż biletów lotniczych)	245
3. Studium przypadków	247
3.1. Usługi transportowe i spedycji a moment wystawienia faktury	247
3.1.1. Usługi świadczone na rzecz podmiotu polskiego	247
3.1.2. Usługi świadczone na rzecz podmiotów z UE oraz spoza UE	248
3.2. Usługi magazynowania i logistyczne a moment wystawienia faktury	249
3.2.1. Usługi świadczone na rzecz podmiotu polskiego	249
3.2.2. Usługi świadczone na rzecz podmiotu z UE oraz spoza UE	250
3.3. Usługi w portach morskich a moment wystawienia faktury (przeładunek, załadunek, badania, czyszczenie, holowanie itp.)	252
3.3.1. Usługi świadczone na rzecz podmiotu polskiego	252
3.3.2. Usługi świadczone na rzecz podmiotu z UE oraz spoza UE	252
3.4. Usługi świadczone przez agencje celne a moment wystawienia faktury	253
3.4.1. Usługi świadczone na rzecz podmiotu polskiego	253
3.4.2. Usługi świadczone na rzecz podmiotu z UE oraz spoza UE	253

Rozdział VI

Kurs waluty	255
1. Uwagi ogólne	255
2. Krajowe świadczenie usług	256
3. Świadczenie usług poza terytorium kraju	259
4. Import usług	260
5. Faktura korygująca a kurs waluty	262

Rozdział VII

Stawka podatku VAT	265
1. Wprowadzenie	265
2. Transport	267
2.1. Transport towarów wykonywany na rzecz podatnika polskiego oraz import usług	269
2.1.1. Transport krajowy	269
2.1.2. Transport unijny	271
2.1.3. Transport międzynarodowy – preferencje podatkowe	273
2.1.4. Transport krajowy, wewnątrzunijny oraz poza Polską opodatkowany stawką 0%	300
2.1.5. Transport między innym państwem UE a krajem trzecim	305
2.1.6. Transport poza UE	306
2.2. Transport towarów na rzecz podatnika unijnego	308
2.3. Transport towarów na rzecz podatnika z kraju trzeciego	309
2.4. Transport towarów wykonywany na rzecz tzw. niepodatnika	311
2.4.1. Transport krajowy	311
2.4.2. Transport unijny	312
2.4.3. Transport międzynarodowy	314
2.5. Transport osób	317
2.5.1. Transport krajowy	318
2.5.2. Transport unijny i międzynarodowy	328
2.5.3. Transport towaru przewożonego przez osoby podróżujące	333
2.5.4. Transport poza Polską	333
2.5.5. Regulacje wynikające z dyrektywy 2006/112/WE	334
2.6. Tabelaryczne zestawienie wysokości opodatkowania usług transportowych	338
3. Usługi spedycji	338
3.1. Wliczenie wartości usługi do podstawy opodatkowania importu towarów	340
4. Usługi magazynowania	342
4.1. Tymczasowe przechowywanie towaru	343
5. Usługi logistyczne	343
6. Usługi w portach morskich	344
7. Usługi związane z eksportem i usługi agencji celnych	347
8. Usługi związane z importem	350
9. Usługi związane z obsługą lotniczą	351
Załącznik nr 1	354
Załącznik nr 2	356

Rozdział VIII

Numer identyfikacji podatkowej	357
1. Rejestracja podatnika na potrzeby podatku VAT (NIP)	357
2. Rejestracja podatnika na potrzeby transakcji wewnątrzspółnotowych (numer VAT UE)	359
2.1. Obowiązek posługiwania się numerem VAT UE	360
2.2. Potwierdzenie numeru NIP UE kontrahenta	361

Rozdział IX**Deklaracje oraz informacje podsumowujące**

– wykazywanie transakcji z dziedziny TSL	363
1. Deklaracje	363
1.1. Uwagi ogólne – stan prawny obowiązujący do 1.04.2020 r.	363
1.2. Termin i miejsce złożenia deklaracji	365
1.3. Jednolity plik kontrolny	367
1.4. Wykazanie transakcji z dziedziny TSL w deklaracji podatkowej	368
1.4.1. Usługi świadczone przez podmiot krajowy na rzecz innego podmiotu krajowego	371
1.4.2. Usługi świadczone przez polskiego podatnika na rzecz kontrahenta z terytorium UE	373
1.4.3. Usługi świadczone przez polskiego podatnika na rzecz kontrahenta spoza terytorium UE	376
1.4.4. Usługa nabywana przez polskiego podatnika VAT od kontrahenta z terytorium UE	377
1.4.5. Usługa nabywana przez polskiego podatnika VAT od kontrahenta z terytorium poza UE	379
1.4.6. Usługi nabywane przez podmiot krajowy od innego podmiotu krajowego	379
1.4.7. Moment wykazania usługi w deklaracji VAT	380
1.5. Korekta deklaracji	381
1.6. Stan prawny obowiązujący od 1.04.2020 r./1.07.2020 r.	383
1.6.1. Deklaracja VAT	383
1.6.2. Ewidencja VAT	384
1.6.3. Kary związane z błędnym wypełnieniem pliku JPK_VAT	385
2. Informacje podsumowujące	386
2.1. Usługi wykazywane w informacjach podsumowujących	388
2.2. Termin i miejsce złożenia informacji podsumowującej	393
2.3. Moment wykazania usługi w informacji podsumowującej	394
Załącznik	396

Wykaz orzeczeń	411
-----------------------------	-----

Wykaz pism urzędowych	415
------------------------------------	-----

Autorzy	419
----------------------	-----

WYKAZ SKRÓTÓW

Akty prawne

- dyrektywa 2006/112/WE** – dyrektywa 2006/112/WE Rady z 28.11.2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (Dz.Urz. UE L 347, s. 1, ze zm.)
- k.c.** – ustawa z 23.04.1964 r. – Kodeks cywilny (Dz.U. z 2019 r. poz. 1145 ze zm.)
- k.k.s.** – ustawa z 10.09.1999 r. – Kodeks karny skarbowy (Dz.U. z 2018 r. poz. 1958 ze zm.)
- konwencja CMR** – Konwencja o umowie międzynarodowego przewozu drogowego towarów (CMR) i protokół podpisania, sporządzone w Genewie 19.05.1956 r. (Dz.U. z 1962 r. Nr 49, poz. 238 ze zm.)
- k.p.** – ustawa z 26.06.1974 r. – Kodeks pracy (Dz.U. z 2019 r. poz. 1040 ze zm.)
- k.p.a.** – ustawa z 14.06.1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2018 r. poz. 2096 ze zm.)
- o.p.** – ustawa z 29.08.1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2019 r. poz. 900 ze zm.)
- p.p.s.a.** – ustawa z 30.08.2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. z 2019 r. poz. 2325 ze zm.)
- pr. poczt.** – ustawa z 23.11.2012 r. – Prawo pocztowe (Dz.U. z 2018 r. poz. 2188 ze zm.)
- pr. przeds.** – ustawa z 6.03.2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz.U. z 2019 r. poz. 1292 ze zm.)
- pr. przew.** – ustawa z 15.11.1984 r. – Prawo przewozowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 1983 ze zm.)
- r.m.ś.u.** – rozporządzenie Ministra Finansów z 16.12.2013 r. w sprawie miejsca świadczenia usług oraz zwrotu kwoty podatku naliczonego jednostce dokonującej nabycia (importu) towarów lub usług (Dz.U. z 2019 r. poz. 714 ze zm.)
- rozporządzenie nr 561/2006** – rozporządzenie (WE) nr 561/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z 15.03.2006 r. w sprawie harmonizacji niektórych przepisów socjalnych odnoszących się do transportu drogowego oraz zmieniające rozporządzenia Rady (EWG) nr 3821/85 i (WE) 2135/98, jak również uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 3820/85 (Dz.Urz. UE L 102, s. 1, ze zm.)
- rozporządzenie nr 1071/2009** – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1071/2009 z 21.10.2009 r. ustanawiające wspólne zasady dotyczące warunków wykonywania zawodu przewoźnika drogowego i uchylające dyrektywę Rady 96/26/WE (Dz.Urz. UE L 300, s. 51, ze zm.)
- rozporządzenie nr 1073/2009** – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1073/2009 z 21.10.2009 r. w sprawie wspólnych zasad dostępu do międzynarodowego

- rynku usług autokarowych i autobusowych i zmieniające rozporządzenie (WE) nr 561/2006 (Dz.Urz. UE L 300, s. 88, ze zm.)
- rozporządzenie nr 282/2011** – rozporządzenie wykonawcze Rady (UE) nr 282/2011 z 15.03.2011 r. ustanawiające środki wykonawcze do dyrektywy 2006/112/WE w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (Dz.Urz. UE L 77, s. 1, ze zm.)
- rozporządzenie 2015/2447** – rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2015/2447 z 24.11.2015 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania niektórych przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 ustanawiającego unijny kodeks celny (Dz.Urz. UE L 343, s. 558, ze zm.)
- rozporządzenie 2016/403** – rozporządzenie Komisji (UE) 2016/403 z 18.03.2016 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1071/2009 w odniesieniu do klasyfikacji poważnych naruszeń przepisów unijnych, które mogą prowadzić do utraty dobrej reputacji przez przewoźnika drogowego, oraz zmieniające załącznik III do dyrektywy 2006/22/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.Urz. UE L 74, s. 8)
- r.s.o.** – rozporządzenie Ministra Finansów z 23.12.2013 r. w sprawie towarów i usług, dla których obniża się stawkę podatku od towarów i usług, oraz warunków stosowania stawek obniżonych (Dz.U. z 2018 r. poz. 2350)
- TFUE** – Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (wersja skonsolidowana Dz.Urz. UE C 202 z 7.06.2016 r., s. 47)
- u.c.p.k.** – ustawa z 16.04.2004 r. o czasie pracy kierowców (Dz.U. z 2019 r. poz. 1412 ze zm.)
- u.k.c.** – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 z 9.10.2013 r. ustanawiające unijny kodeks celny (Dz.Urz. UE L 269, s. 1, ze zm.)
- umowa AETR** – Umowa europejska sporządzona w Genewie 1.07.1970 r. dotycząca pracy załóg pojazdów wykonujących międzynarodowe przewozy drogowie (AETR) (Dz.U. z 2014 r. poz. 409)
- u.p.r.d.** – ustawa z 20.06.1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz.U. z 2018 r. poz. 1990 ze zm.)
- ustawa o VAT** – ustawa z 11.03.2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz.U. z 2018 r. poz. 2174 ze zm.)
- u.t.d.** – ustawa z 6.09.2001 r. o transporcie drogowym (Dz.U. z 2019 r. poz. 2140 ze zm.)

Inne

- BIP** – Biuletyn Informacji Publicznej
- B2B** – obrót profesjonalny dokonywany między przedsiębiorcami (ang. *Business to Business*)
- B2C** – obrót dokonywany między przedsiębiorcą a konsumentem, czyli podmiotem nieprowadzącym działalności gospodarczej (ang. *Business to Consumer*)
- CEIDG** – Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej
- DAP** – dostarczone do miejsca (ang. *delivered at place*)
- DDU** – dostarczone, cło nieopłacone (ang. *Delivered Duty Unpaid*)
- EBC** – Europejski Bank Centralny
- EDI** – elektroniczna wymiana danych (ang. *Electronic Data Interchange*)
- GUS** – Główny Urząd Statystyczny

Incoterms	– Międzynarodowe Reguły Handlu (ang. <i>International Commercial Terms</i>)
JPK	– Jednolity Plik Kontrolny
KRS	– Krajowy Rejestr Sądowy
K3	– kraj trzeci
M. Pod.	– Monitor Podatkowy
NBP	– Narodowy Bank Polski
NIP	– numer identyfikacji podatkowej
NSA	– Naczelny Sąd Administracyjny
OSNP	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych
PKB	– produkt krajowy brutto
PKWiU	– Polska Klasyfikacja Wyrobów i Usług
PZC	– poświadczenie zgłoszenia celnego
SA	– sąd apelacyjny
SAD	– jednolity dokument administracyjny (ang. <i>single administrative document</i>)
SN	– Sąd Najwyższy
SO	– sąd okręgowy
TSL	– transport–spedycja–logistyka
TSUE	– Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
UE	– Unia Europejska
WDT	– wewnątrzspółnotowa dostawa towarów
WIS	– Wiążąca Informacja Stawkowa
WNT	– wewnątrzspółnotowe nabycie towarów
WSA	– wojewódzki sąd administracyjny
VAT	– podatek od towarów i usług (ang. <i>value added tax</i> – podatek od wartości dodanej)
VAT NL	– holenderski numer identyfikacji podatkowej VAT-UE
VAT UE	– numer rejestracji dla transakcji wewnątrzspółnotowych
zw	– czynność zwolniona z opodatkowania

Część pierwsza

PRAWO

Rozdział I

OMÓWIENIE POJĘĆ

1. Wstęp

Zapotrzebowanie na kompleksowe usługi transportowe wciąż rośnie i nic nie wskazuje na to, by w najbliższym czasie trend ten miał ulec zmianie. Polska branża transportowa plasuje się w europejskiej czołówce, pod względem przewozów międzynarodowych „przegoniła” bowiem takich liderów jak: Niemcy, Holandia czy Belgia. Z danych GUS wynika, że w 2017 r. sektor transportu i logistyki wygenerował 6% PKB.

2. Umowa przewozu

Umowa przewozu została uregulowana w art. 774 i n. k.c. W ramach tej umowy przewoźnik zobowiązany jest do przewiezienia osób lub rzeczy w oznaczone miejsce, a kontrahent do zapłaty ustalonego wynagrodzenia. Do jej zawarcia nie jest wymagana forma szczególna, wystarczy dorozumiane zachowanie stron, ujawniające wolę zawarcia umowy w sposób dostateczny.

W związku z tym, że usługa przewozu nabrała charakteru masowego w obrocie gospodarczym upowszechniło się stosowanie wzorów umów, dlatego do zawarcia umowy przewozu dochodzi najczęściej przez przystąpienie (adhezję).

Mimo wynikającego z art. 7 pr. przew. obowiązku zawarcia umowy przez przewoźnika może on zostać zwolniony od tego obowiązku w ściśle określonych przypadkach, gdy:

- 1) zachodzą uniemożliwiające przewóz okoliczności, których przewoźnik nie mógł uniknąć ani zapobiec ich skutkom;
- 2) klient nie zastosował się do przepisów przewozowych;
- 3) ze względu na przedmiot przewozu nie ma możliwości jego wykonania przy użyciu posiadanych środków i urządzeń transportowych.

Choć stronami umowy przewozu są przewoźnik i nadawca, to np. w transporcie towarowym może pojawić się jeszcze jeden podmiot zainteresowany prawidłowym wykonaniem usługi, jest nim odbiorca – adresat do rąk, któremu ma zostać wydana przesyłka.

Podmiot wykonujący usługę przewozu musi wykonywać ją w ramach działalności swego przedsiębiorstwa, oznacza to, że przewoźnikiem może być jedynie podmiot świadczący usługi transportowe w ramach prowadzonej działalności gospodarczej bez względu na obraną formę organizacyjną.

Do elementów istotnych umowy przewozu należy zaliczyć:

- 1) przedmiot przewozu;
- 2) trasy przewozu (najczęściej przez oznaczenie punktu początkowego i punktu końcowego);
- 3) wynagrodzenie przewoźnika.

Przesyłka powinna być dostarczona odbiorcy do miejsca przeznaczenia w należy-tym stanie oraz w określonym terminie. Oznacza to, że przez cały czas transportu przewoźnik zobowiązany jest czuwać nad stanem przesyłki i dbać o terminowość jej doręczenia.

Z kolei obowiązkiem wysyłającego jest wydanie przewoźnikowi wszelkich dokumen-tów niezbędnych ze względu na przepisy celne, podatkowe i administracyjne. Prze-woźnik może żądać również wydania listu przewozowego.

O przywiezieniu przesyłki do miejsca przeznaczenia przewoźnik powinien niezwłocz-nie zawiadomić odbiorcę przesyłki.

3. List przewozowy

Zgodnie z art. 780 k.c. wysyłający na żądanie przewoźnika powinien wystawić list przewozowy zawierający takie dane jak: adres wysyłającego, adres odbiorcy, miejsce przeznaczenia, oznaczenie przesyłki według rodzaju, ilości oraz sposobu opakowania, jak również wartość rzeczy szczególnie cennych. Nic nie stoi na przeszkodzie, aby list zawierał również inne informacje istotne z punktu widzenia wykonywanej usługi. Artykuł 38 pr. przew. wprowadza jeszcze jeden istotny element listu przewozowego, ja-kim jest określenie placówki przewoźnika zawierającego umowę (poza tym regulacja ta jest zbieżna z zapisami Kodeksu cywilnego).

4. Umowa spedycji

W ramach umowy spedycji opisanej w art. 794 i n. k.c. spedytor zobowiązuje się za wynagrodzeniem w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa do wysyłania lub odbioru przesyłki albo do dokonania innych usług związanych z jej przewozem. Z umowy tej wyłączono możliwość objęcia nią zobowiązania do wykonania przewozu, choć istnieje możliwość wykonania przewozu w ramach odrębnej umowy. Czynności wykonywane w ramach umowy spedycji mogą albo poprzedzać czynności podejmowane w ramach umowy przewozu, albo następować bezpośrednio po czynnościach przewozowych. Bez znaczenia jest, że każda z tych czynności mogłaby stanowić przedmiot odrębnej umowy, a nawet niekiedy mogłyby być one wykonane przez samego przewoźnika. Elementem, który łączy wspomniane czynności, jest ich funkcja nierozdzielnie związana z przewozem przesyłki. Przyjąć zatem należy, że pojęcia, którymi ustawodawca posługuje się przy konstruowaniu umowy spedycji, muszą być rozumiane, tak jak zostały doprecyzowane przy umowie przewozu, zwłaszcza w odniesieniu do pojmowania „przesyłki”¹.

Spedycja swym zakresem obejmuje m.in. sprawdzenie stanu przesyłki, jej właściwe zabezpieczenie, sporządzenie dokumentów przewozowych, organizację przewozu, dostarczenie przesyłki przewoźnikowi, przechowanie i składowanie. Wielość czynności towarzyszących spedycji rodzi konieczność skorzystania z usług podmiotów trzecich. Niejednokrotnie spedytor opracowuje również szczegółowy plan przewozu obejmujący np. środki transportu, regulacje prawne dotyczące rodzaju przewożonego ładunku.

W wyroku SN z 13.07.1977 r., I CR 296/77, LEX nr 7965, sąd podkreślił, że „spedytor obowiązany jest do dokonywania usług w ciągu całego procesu przewozowego w sposób tak staranny i fachowy, aby zleceniodawca nie poniósł szkody, a w razie jej powstania, aby można było ustalić, w jakiej fazie przewozu lub czynności spedycyjnych szkoda powstała oraz aby zleceniodawca mógł skutecznie dochodzić odszkodowania od jej sprawcy”.

Do obowiązków spedytora należy:

- 1) podejmowanie czynności potrzebnych do uzyskania zwrotu nienależnie pobranych sum z tytułu przewożnego, cła i innych należności związanych z przewozem przesyłki;
- 2) podjęcie czynności potrzebnych do zabezpieczenia praw dającego zlecenie lub osoby przez niego wskazanej względem przewoźnika albo innego spedytora.

¹ Kodeks cywilny. Komentarz, t. 3, *Zobowiązania – część szczególna*, red. A. Kidyba, Warszawa 2014.

W publikacji przedstawiono zagadnienia związane z rozliczaniem podatku od towarów i usług w transporcie, spedycji i logistyce. Wskazano najnowsze orzecznictwo sądów administracyjnych oraz Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, a także indywidualne interpretacje prawa podatkowego. Prezentowane kwestie zostały zilustrowane licznymi przykładami, dzięki którym łatwo będzie można zrozumieć zawilości zagadnień prawnopodatkowych i uniknąć nieprawidłowości w rozliczaniu VAT-u.

Autorzy omawiają m.in. zagadnienia dotyczące:

- prawnych aspektów działania branży TSL,
- ustalania kraju opodatkowania transakcji międzynarodowych oraz rozliczania obowiązku podatkowego,
- sposobu wystawiania faktur,
- stosowania stawek VAT,
- ewidencji, deklaracji i informacji podsumowującej,
- błędnego wypełniania obowiązków sprawozdawczych, będącego podstawą odpowiedzialności karnej skarbowej,
- konwencji CMR, krajowych aktów prawnych regulujących branżę TSL, umów gospodarczych, dokumentów transportowych, odpowiedzialności poszczególnych podmiotów, regulacji czasu pracy kierowców, Incoterms 2010.

Książka przeznaczona jest dla dyrektorów finansowych, głównych księgowych, kierowników i specjalistów działów finansowo-księgowych, a także doradców podatkowych oraz prawników analizujących umowy w branży TSL. Będzie również cennym źródłem wiedzy dla właścicieli firm i członków zarządu.

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA 801 04 45 45
ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUWER.PL
WWW.PROFINFO.PL

WOLTERS KLUWER POLECA

**PRZEGLĄD
PODATKOWY**